

TANN ÓHOYRDI ÁGANGURIN

Um at forða kynsligum ágangi
á børn og ung í ítróttini

Kynsligur ágangur í føroysku ítróttafeløgnum er kanska ikki tað mest hugaliga evnið at viðgera. Tað er tó ein sannroynd, at slíkur ágangur móti børnum og ungum kann koma fyrri í øllum feløgum. Hóast vit sum ítróttarleiðarar hava ilt við at trúgva, at slíkt hendir í okkara egnu felagi, so mugu vit vera opin fyrri, at kynsligur ágangur tíverri kann koma fyrri í øllum feløgum, og at tað tí er partur av okkara ábyrgd at verja børn og ung móti slíkum ágangi.

Ítróttarsamband Føroya hevur tí í samstarvi við Danmarks Idrætsforbund tilevnað hendan bóklingin, fyrri at:

- **feløg skulu vera ansin og geva gætur, at kynsligur ágangur kann koma fyrri**
- **eggja feløgum at tosa um, hvussu vit kunnu fyrirbyggja kynsligum ágangi**
- **fortelja venjarum, leiðbeinarum og leiðarum, hvat kann verða gjørt, um illgruni er um kynsligan ágang**
- **upplýsa um, hvørjar lógarreglur eru galdandi viðvíkjandi kynsligum sambandi við børn og ung**

Tað er mítt ynski og mín vón, at bóklingurin kann hjálpa feløgnum í teirra arbeiði at forða kynsligum ágangi á børn og ung í ítróttini.

Elin Heðinsdóttir Joensen

ÍSF forseti

Kynsligur ágangur

Kynsligur ágangur á børn kann fevna um ótilvitaðan ágang, sum er framdur í tankaloysi/ gáloysni og um tilvitaðar gerðir framdar av pedofilum. Ein pedofilur er ein persónur, sum kennir seg drignan at børnum, og sum roynir at nøkta seg kynsliga við børnum. Oftast er ein pedofilur ein maður, men millum kvinnur finst eisini pedofili. Pedofili eru í øllum samfelagsbólum, og trongdin vísir seg í teirra tonkum, fantasium, ynskjum og gerðum. Summi pedofil viðganga sín avsporaða seksualitet og síggja tað sum ein natúrligan part av teirra sjálvsfatan. Tað merkir, at tey halda síni ynski og sínar gerðir vera rímiligar, og tey halda, at samfelagið fer skeivt, tá ið tað fordømir teirra pedofilu trongd. Onnur pedofil skammast við sín seksualitet og kenna skuld og hava ótta av hesari trongd. Ein partur av teim pedofilu útliva tí ongantið sín seksualitet.

Ágangur á børn vekir sterkar kenslur í okkum øllum. Kenslur sum andstygd, hatur og ómegd. Tá ið almenningurin varnast og gevur gætur, tá ágangur verður framdur innan ítrótt, ávirkar hetta álitid, sum foreldur og børn eiga at hava á ítróttini. Ítøkilig mál kunnu eisini vika álitid, sum ítróttafelagar eiga at hava sínámillum.

Ágangur skal ikki finna stað. Hinvegin má tað heldur ikki gerast so, at gerandisdagurin í felagslívnum gerst merktur av illgrunasemi, sum forðar teimum mongu sjálvboðnu at fremja sína fremstu uppgávu, at skipa ítrótt og at skapa gleði og felagsskap millum tey mongu børn og ung, sum íðka ítrótt.

Flestu sjálvboðnu venjarar, leiðarar og instruktørar eru sína uppgávu vaksnir. Tey hava valt at fara upp í ítrótt og felagsarbeiði, tí teimum dámar at arbeiða við børnum, ungum og ítrótt. Og tí tey duga tað. Tíverri verða pedofil eisini drigin at slíkum felagsskapum, har børn og ung ferðast. Í ítróttafeløgum og á ítróttarøkjum.

Vit hava øll – eisini sjálvboðin í ítróttarlívnum – ábyrgd av at verja børn og ung ímóti kynsligum ágangi. Og vit hava ábyrgd av, at í ítróttafelagnum kunnu venjarar, leiðarar og børn og ung framvegis møtast at uppliva spenning, gleði og felagsskap.

Ítróttasamband Føroya hevur í samstarvi við Danmarks Idrætsforbund gjørt hendan bókingin fyri at:

- **feløg skulu venja seg við at geva kynsligum ágangi gætur**
- **eggja feløgum at tosa um, hvussu vit kunnu fyribygja kynsligum ágangi**
- **fortelja venjarum, instruktørum og leiðarum, hvat kann verða gjørt, um illgruni er um kynsligan ágang**
- **upplýsa um, hvørjar lógarreglur eru galdandi viðvíkjandi kynsligum sambandi við børn og ung**

Gjörd er ein serlig vegleiðing um, hvussu upplýsingar verða fingnar til vega í Det Centrale Kriminalregister.

Sigursklemm/-kossur og likamskontakt

Sjálvboðna felagsarbeiðið er gull vert. Tað setur børn og ung í fokus. Gevur teimum upplivingar og móguleikar fyri at royna seg og spennast út, gevur teimum spenning og avbjóðingar. Gevur teimum gleði, tá ið teimum gongst væl, og tá ið tey uppliva felagsskap undir venjing, á liðinum og í felagnum.

Ítróttafeløg eru bygd á sjálvboðin arbeiði. Leiðararnir eru sjálvboðinir – í flestu førum eisini venjarar og instruktørar. Og børnini koma eisini sjálvboðin. Týðningarmesti parturin í ítróttafelagnum er tann stóri felags áhugin í ítrótti, áhugin fyri hvørjum øðrum og tí einstaka – alt grundað á sjálvboðin arbeiði.

Ítróttur er at uppliva og vísa kenslur. Her eigur at vera rúm fyri bæði sigurskossi, einum klappi á herðarnar og troustandi at klemma eitt barn, ið hevur tapt ella hevur fingið ilt.

Men tað er eisini natúrligt, at líkamskontakt er í øðrum støðum – bæði millum børnini og millum venjara og børn. Ítrótt snýr seg um at brúka kroppin, merkja kroppin og hava tamarhald á honum.

Onkuntíð skulu børn hava hjálp at gera ávísar rørslur. Í øðrum førum er tað av trygðarávum, at venjari tekur í ella heldur um barnið.

Óttin fyri at verða ákærdur fyri kynsligan ágang eigur ikki at hava við sær, at venjarar ikki tora at nerta við børnini.

Tann vaksni sum fyrimynd

Sjálvsagt skal vera mark fyri kropskontakt. At nerta við gin og bróst verður aldrin góðtikið. At mussa beint á munnin lata vit foreldrini um. Mannligir venjarar skulu halda seg burtur frá umklæðingarrúminum hjá gentunum/konunum. Og kvinnuligir venjarar skulu halda seg burtur frá umklæðingarrúmunum hjá dreingjum/monnum.

Mørkini kunnu stundum vera ógreið. Tí er tað gott, um feløgini innanhúsis skifta orð um, hvar markið er viðvíkjandi líkamskontakt og koma fram til ein etiskan felagsnevna. Kann ein venjari fara undir brúsu saman við børnunum? Hjálpa til at lata í? Siga ónærsligar vittigheitir í umklæðingarrúminum? Gera viðmerkingar um, hvussu ein er líkamliga búnaður?

Venjarin er myndugleiki og fyrimynd samstundis hjá børnunum. Tað er tí av størsta týðningi, at venjarin er tilvitaður um hetta. At felagið (nevndin) gevur gætur, hvønn leiklut venjarar hava og ikki minst gevur sær far um, hvussu tónin er, og hvussu teir bera seg at, tá ið teir eru saman við børnunum og teim ungu.

Summi vaksni eru ikki egnað sum fyrimyndir hjá børnum. Tí kunnu støður koma í, har børn og ung verða fyri ágangi í gáløysni ella í ringasta føri tilvitaðum kynsligum ágangi.

Barnaváttanir

Lóg um barnaváttanir varð samtykt á Fólkatíngi 16. juni 2005. Lógin er galdandi frá 1. juli 2005. Lógin krevur, at barnaváttan verður fingin til vega, tá ið fólk skulu setast í starv. Tað er líka mikið, annaðhvørt venjarin er løntur ella hann er sjálvboðin. Í donskum ítrótti merkir tað, at øll feløg hava skyldu at útvega barnaváttanir, tá ið tey seta nýggjar venjarar og leiðarar, ið eru beinleiðis saman við børnum undir 15 ár í longri tíðarskeið. Heldur felagið ikki hetta, kann tað verða sektað við bót, eins og kommunan hevur rætt at taka aftur stuðulin og nokta, at felagið brúkar hølir og vøllir.

Til ber at taka niður oyðublað at útvega barnaváttan á heimasíðuni hjá DIF, www.dif.dk. Her er eisini ein vegleiðing at finna.

Viðmerkjast skal, at lógin ikki er galdandi í Føroyum enn.

Kunnu vit sleppa undan, at ágangur fer fram í okkara felag?

Svarið er tíverri „nei“. Men vit kunnu gera lívið hjá skemmaranum trupult og avmarka vandan munandi.

Besta fyrirbyggingin móti ágangi á børn – uttan mun til, hvønn ágang tað snýr seg um – er at hava eitt felags virðisgrundarlag og at hava eitt huglag, har tað er natúrligt javnt og samt at skifta orð um, annaðhvørt tann einstaki ella felagið livir upp til felags virðini.

Neyðugt er, at í feløgnum javnan er orðaskifti um, hvørji virðir og hvør hugburður eru galdandi og berandi í felagnum. Hvussu vit eru, tá ið vit eru saman. Hvørji krøv seta vit til okkara leiðarar og venjarar, og hvat vænta vit okkum av teimum? Hvussu ynskja vit samspælið við foreldrini? Hvussu skal felagið verða stýrt?

Sagt á annan hátt, er virðisgrundarlagið eitt slag av livireglum fyri felagslívið og tí, sum gongur fyri seg her.

Natúrligt og neyðugt er, at hesar livireglur hava tað við sær, at vandin fyri ágangi á børn gerst sum minstur. Hetta kunnu vera reglur sum:

- **Her í felagnum tosa vit hampuliga.** Eingi ljót róp ella viðmerkingar um, hvussu kroppur okkara er.
- **Nýggir venjarar hava í fyrstuni ikki einsamallir ábyrgdina at venja børnini.** Vit vitja hvønn annan undir venjing.
- **Tá ið vit fara at ferðast, eru altíð minst tveir venjarar ella leiðarar við.**
- **Menn fara ikki inn í umklæðingarrúmið hjá gentum, og kvinnur fara ikki inn í umklæðingarrúmið hjá dreingjum.**
- **Vit bjóða ikki einstakum børnum heim.**
- **Vit eggja foreldrunum at taka lut í ítróttarlívinum hjá teirra børnum. Tey kenna síni børn betur enn vit og kunnu tí betur varnast, um barn teirra vantrívist.**
- **Øll hava skyldu at venda sær til nevndina, hoyra tey graml um ágang, ella hava tey sjálvi varhugan av, at okkurt er áfatt.**
- **Nevndin hevur skyldu at taka slíkar fráboðanir í álvara og bera skjótt at.**
- **Barnaváttanir. Føroysku myndugleikarnir hava umrøtt tørvin samsvarandi reglum í Føroyum, men enn er lógin ikki sett í verk í Føroyum. Einku er tó í vegin fyri, at fólk av fríum vilja fáa til vega revsiváttan at lata ítróttafeløgum.**

Hvussu gera vit livireglur?

Fara tit undir at orða livireglur, kunnu spurningarnir niðanfyri og mannagongdin kanska geva tykkum íblástur:

- **Hvør skal stýra tilgongdini?**
- **Hvørji ynski hevur felagið við tilgongdini?**
- **Hvussu nógva orku/pening vil felagið brúka til hetta?**
- **Hvør skal vera við í tilgongdini?**
- **Hvør hevur ábyrgdina av at fylgja upp?**

STIG 1:

Seta ein stýrisbólk

- **Leggja eina ætlan fyri arbeiðið.**

STIG 2:

Arbeidsfund við viðkomandi persónum

- **Fáa nógvar limir, leiðarar, venjarar og foreldur við.**
- **Lýsa sterkar og veikar síður hjá felagnum, og seta orð á tað, felagið fegið vil standa fyri.**
- **Seta upp í punktum „Livireglur hjá felagnum“, og greina og tulka tey. Hvørjar kunnu móguligar fylgjur verða?**

STIG 3:

Ritstjórna uppskotið til Livireglur hjá felagnum

- **Ein lítil bólkur arbeiðir við og orðar eitt samlað upprit.**
- **Uppritið verður sent til hoyringar hjá limunum – móguliga verður innkallað til ein nýggjan arbeidsfund.**

STIG 4:

Uppritið um Livireglur hjá felagnum til politiska viðgerð og endliga samtykt

STIG 5:

Seta í verk Livireglur hjá felagnum

- **Allir partar, nevnd, leiðarar, venjarar, lið og foreldur geva hesum reglum gætur.**
- **Hvussu ávirka hesar reglur nú okkara arbeiði og atburð í felagnum?**

Hevur títt felag livireglur?

Hesar livireglur tæna tveimum túdningarmiklum endamálum. Tað gerst øllum í felagnum greitt, hvørjar reglur eru galdandi. Og einstaki venjarin gevur gætur, bæði hvussu hann sjálvur ber seg at og onnur skulu bera seg at.

Leiðslan í felagnum hevur eina serliga uppgávu at eggja til opinleika, soleiðis at skilja, at tað javnan verður tikið upp í felagnum, um hesar reglur verða fylgdar, og orðaskifti er um tær, um tær møguliga eiga at verða tillagaðar.

Góðar livireglur og opið orðaskifti forða ikki fyri, at ágangur verður framdur. Men tær kunnu tryggja, at ágangurin ikki heldur fram.

Tey feløg, sum brúka tíð at semjast um felags virðir, tosa javnan um tey og ikki minst í gerandisdegnum royndu at liva eftir teimum, fara at sanna, at lættari verður at loysa nógvar praktiskar avbjóðingar. Dygdin í felagnum veksur, jaligu síðurnar í felagslívinum verða styrktar, samstundis sum móguleikin økist at forða óynsktum fyrbrigdum sum alkohol, doping, snúti og kynsligum ágangi.

Um tit sum felag vísa á, at tit hava felags virðir og hugburð, sum eru orðað í Livireglum hjá felagnum, og at tit javnan kunna foreldur og børn um hetta, styrkir hetta tykkara trúvirði og trúvirðið hjá allari ítróttini.

Um illgruni íkemur

Tað er ikki lætt at illteinkja ein persón fyri at fremja kynsligan ágang á børn. Royndirnar siga, at kunneikin til slíkan ágang í ítróttafeløgum kemur fram við at barnið ella tann ungi í trúnaði sigur onkrum uttan fyri felagið frá. Sum felagi hjá einum, ið verður lagdur undir illgruna um kynsligan ágang, ella er ákærður, fert tú uttan iva at hugsa aftur á tekin um, at eitthvørt var skeivt. Og tú fert at brigsla tær, at tú ikki segði frá.

Kanska var tað soleiðis, at viðkomandi sýndi alt ov stóran áhuga fyri einum einstakum barni. Ella at tú kanska visti, at hann ella hon møtti barninum uttanfyri felagið.

Kanska royndi barnið at fáa samband við onkran vaksnan, og so eydnaðist tað at fáa samband við viðkomandi venjara. Vanlukkutíð gavst tú ikki hesum gætur, og tú fekst ongantíð tosað við nakran um tað.

Hvat gert tú sum venjari, fært tú varhugan av, at ein venjarafelagi hyggur við stórum áhuga at einum barni, og tað hepnast honum at koma í støður, har tey/teir/tær eru tveyeini/tveireinir/tværeinar, og at hetta er eisini uttan fyri felagið? Tú hoyrir leysasøgur ella stúrin foreldur venda sær til tín sum leiðara í felagnum?

Fyrst og fremst mást tú gera tær greitt, at tað hjálpir ikki at stinga høvdið í sandin. Hetta manar ikki ódámligu støðuna niður. Sum vaksni, annaðhvørt tú ert løntur ella sjálvboðin, hevur tú skyldu at siga frá, varnast tú illgruna.

Hetta sigur lógin

Sambært Barnaverndarlógini §14 og Revsilógini (Straffeloven) §213 hava allir persónar skyldu at siga barnaverndartænastuni frá, fær hann kunneleika til, at eitt barn undir 18 ár er fyri vanrøkt, er fyri niðrandi viðferð ella livir undir korum, har vandi er fyri tess heilsu og menning. M.a. venjarar, leiðarar og instruktørar hava soleiðis skyldu til – sjálvir ella umvegis teirra leiðslu – at siga barnaverndartænastuni frá, um tey hava orsök til at halda, at viðurskipti eru, sum krevja, at komið verður uppí eftir hesi lóg, eitt nú at barn er fyri kynsligum ágangi.

Revsilógin §§216-235 fevnir um kynsligan ágang á børn og ung. Seksuelli lágaldurin er 15 ár. Eisini er revsivert at hava kynsligt samband við ung undir 18 ár, um tann ungi „er latin tí vaksna upp í hendurnar til undirvísing ella uppdragilsí“, ella har kynsliga sambandið er íkomið av misnýtslu av aldri og royndum. Innan ítróttina verður als ikki góðtikið, at venjarar, leiðarar og instruktørar hava kynsligt samband við børn undir 18 ár, sum tey venja.

ÍSF hefur ta áskoðan og tann hugburð, at persónar, sum eru dømdir eftir nevndu para-graffum í Revsilógini, ikki longur kunnu vera venjarar ella leiðarar hjá børnum og ungum. Feløg undir ÍSF hava skyldu at boða avvarandi almennu myndugleikunum frá, um tey fáa kunneleika um persónar í teirra felag, sum eru dømdir fyri kynsligan ágang.

Hvat er at gera?

Sjáldan eru tvey slik mál eins, og eingin einføld uppskrift er, hvussu farið verður fram, um illgruni um ágang er íkomin. Men onkur ráð eru til at taka:

1. Halt høvdið kalt, hóast nógvir spurningar leika á: Hvussu verja vit børnini? Hvussu slepst undan, at fjáltur kemur á foreldur og børn? Hvussu sleppa vit undan „mannjagstran“, og hvussu verja vit rættartrygdina hjá illtonkta?

2. Harnæst má illgrunin takast upp í nevndini. Nevndin hefur til uppgávu at taka støðu til, um tann illtonkti skal fráboðast lögregluni, um hann verður settur frá sum venjari, ella at einki verður gjørt. Avgerðin hefur stórar fylgjur fyri barnið eins og tann mistonkta. Tí er tað sjálvsagt, at nevndin má taka avgerðina. Hon hefur formligu ábyrgdina í felagnum. Nevndin eigur altíð í slíkum førum at seta seg í samband við ÍSF, sum síðani kann hjálpa nevndini at viðgera málið og taka støðu til, um hetta eigur at verða fráboðað myndugleikunum.

3. Kemur nevndin, eftir at hava umrátt seg gjølla – og kanska eisini í samstarvi við viðkomandi, sum hefur illgrunan – til ta niðurstøðu, at illgrunin er ógrundaður, má hon eisini taka avgerð um ikki at gera meira við málið. Nevndin má síðani eisini royna at steðga møguligum slatri og leysasøgum.

4. Verður hinvegin komið fram til, at illgrunin er grundaður, ella at tað framvegis er ivi, má nevndin lata sakina upp í hendurnar á øðrum. Sakin kann verða fráboðað sosialu myndugleikunum í kommununi, sum taka sær av áhugamálunum hjá barninum. Ella kann nevndin boða lögregluni frá. Lögreglan kann so avhoyra viðkomandi og gera aðrar kanningar í málinum. Foreldrini eiga beinavegin at fáa boð um, hvat nevndin hefur gjørt í málinum.

5. Sum formaður í felagnum hefur tú fyri neyðini at hugsa teg um, áðrenn nøkur avgerð verður tikin.

6. Tíðum kanst tú sum leiðari ella nevndin sum so koma í iva, um grund er fyri at hava illgruna til ein venjara ella leiðara í felagnum. Leitið tykkum ráð hjá ÍSF. Ella tit velja tykkum annan viðkomandi at sparra við. Vísið fyrilit og latið vera við at spæla detektivar. Tað er uppgávan hjá lögregluni.

Krepputilbúgving

Nógv atlit eru at taka, um ein venjari verður fráboðaður og møguliga ákæra reist ímóti honum: Hvør boðar foreldrunum hjá barninum frá og hjálpir teimum? Hvussu við hinum foreldrunum, sum eisini eru líka skelkað? Hvussu við hinum í felagnum og hinum venjarunum? Felagnum tørvar óivað hjálp í hesi støðu. Felagið eigur tí skjótast gjørligt at seta seg í samband við ÍSF ella sosialu myndugleikarnar í kommununi. Av royndum hava onkrar kommunur viðgjørt og gjøgnumhugað slíkar støður og hava tí eina tilbúgving fyri vøggustovur, barnagarðar og frítíðarskúlar, sum saktans kunnu verða tikin í brúk í ítróttarhøpi.

Í øðrum kommunum er hetta kanska ókent, men sosialu myndugleikarnir (barnaverndartænastan), fara altíð at kunna hjálpa við at takla trupulleikarnar. Tað er teirra uppgáva at hava umsorgan fyri barninum, sum hevur verið fyri ágangi og at hjálpa foreldrunum í slíkari støðu.

Felagið eigur eisini at geva tí gætur, sum tekur seg upp eftir at kynsligur ágangur er staðfestur. Tað er ein skakandi hending fyri bæði foreldrini í felagnum, børnini, venjararnar og møgulig starvsfólk. Hetta kann vera so skakandi, at tað kann elva til kreppu hjá tí einstaka.

Hvussu einstaklingur upplivir kreppuna er ymiskt frá einum persóni til annan. Summi halda fram, sum einki var hent. Onnur vilja tosa og tosa um tað. Upp aftur onnur kunnu lemjast av hesum og vilja bara flýggja. Aftan á fyrsta skelkin koma skuldarskanan, skommin og sjálvsábreiðslan rapandi. Trongdin at stoyta tað frá sær og geva øðrum skyldina.

Uttan mun til, hvussu reaktiónirnar eru, eigur felagið at bera so í bandi, at upplivingarnar verða viðgjørðar í felagsskapinum. Hetta er týðningarmikið fyri framhaldandi felagslívið í tíðini eftir og ein hjálp at koma víðari. Skiftið orð við sosialu myndugleikarnar um hetta.

Hvussu stórir er trupulleikin?

Annaðhvørt vit viðganga tað ella ikki, so hendir tað kortini, at vaksin fremja kynsligan ágang á børn. Og tað fer fram í m.ø. eisini í ítróttafeløgum, har tað fría, kropsliga og ofta kensluborna samverulag í einstøkum føri verður nýtt sum skálkaskjól fyri at vaksin kunnu vísa ósunnan áhuga fyri børnum.

Ágangurin fevnir víða. Frá beinleiðis neyðtøku og sadistiskari valdsmisnýtslu til blygdanarskemd, kynsligum ónáðum við ónærligum viðmerkingum og nærgangandi eygnabrøgdum.

Ílt er at seta ávíst tal á. DIF viðgerð á hvørjum ári 3 – 6 mál um kynsligan ágang, sum er framdur av venjara móti einum barni í felagnum, og har viðkomandi venjari er dømdur í rættinum. Nýggjastu tøl vísa annars, at mesti kynsligi ágangurin á børn fer fram í familjuni. Í einari kanning frá 2008 søgdu 7 av 4000 spurðum næmingum í 9. flokki, at tey høvdu verið fyri kynsligum støðum/kynsligum ágangi frá venjara í ítróttafelag. Hetta svarar til 0,2% av teimum spurdu.

Týðandi er at gera sær greitt, at kynsligur ágangur í ítróttafeløgum fer fram áhaldandi, og tí er neyðugt at vera ansin og fyrirbyggja/forða fyri at hetta fer fram, hóast ágangurin lutfalsliga er lítil.

Tølini skulu tó takast við fyrivarni, tí granskarar tosa um eitt stórt skuggatal. Hetta skuggatal merkir, at ágangurin á børn er nógv oftari, enn tølini í skráunum hjá lögregluni vísa. Orsøkin er einfalt tann, at ágangurin als ikki verður avdúkaður og/ella fráboðaður.

Besta fyribyrging

Sum áður nevnt, er sermerkt innan ítróttina at vera saman á henda serliga kropsliga og lívsjáltandi mátan. Tað átti at verið náttúrligt at tosa opið um hesi viðurskifti og á henda hátt vegleitt hvør øðrum um, hvussu best er at bera seg at.

Skilagott er at lata ein nýggjan venjara vera „í læru“ ta fyrstu tíðina hjá einum ella fleiri eldri venjarum, og kanska spyrja seg fyri hjá øðrum feløgum, har nýggi venjarin møguliga hevur verið. Hóast tað er talan um ólønt, sjálvboðið arbeiði, kann tað vera skilagott at hugsa, at betri er at mangla ein venjara, enn at „seta“ ein, ið ein ikki er tryggur við.

Lagt til rættis fyri ÍSF:

Petur Ove Petersen, Annika H. Lindenskov og Jarvin Feilberg Hansen

Rættlestur: Sólfinn Hansen

www.isf.fo